

NPO Innovatie – Verkenning Mastodon-gebruikers – *Handout*

Opdrachtgever:	**NPO Innovatie | Mevr. Simone Mutsaers**
Datum:	**20 april 2023**
Uitgevoerd door:	**Newcom Research & Consultancy B.V.**
Auteurs:	**drs. H. Hoekstra; drs. T. Jonker; drs. N. van der Veer**

Innovatie

NEWCOM RESEARCH & CONSULTANCY

Inhoud

1. Achtergrond en methodiek
2. Bekendheid en socio-demografisch profiel
3. Motieven, gebruik en beleving
4. Kansen voor de NPO
5. Hoofdlijnen
6. Bijlagen

1. Achtergrond en methodiek

Innovatie

NEWCOM RESEARCH & CONSULTANCY

Doel en onderzoeksvragen

- Doel:
  - **In zijn algemeenheid is de NPO geïnteresseerd in bekendheid en gebruik van alternatieve platforms voor de meer traditionele social media / video / muziek kanalen? Het gaat dan om platforms die gebruikers meer zeggenschap en eigenaarschap geven (bv. decentrale platforms die (soms) gebruik maken van open source technologie.**
  - **Als startpunt is het interessant om in te zoomen op gebruikers van het platform Mastodon.**
- Onderzoeksvragen:
  - **Wat voor type mensen zijn dit? Wat is het profiel van deze gebruikers?**
  - **Wat voor platforms gebruikt men nog meer? Hoe ziet het social media-gebruik eruit?**
  - **Hoe beleeft men het platform Mastodon?**
- Einddoel:
  - **Het uiteindelijke doel van NPO Innovatie is om de kennis die hiermee vergaard wordt te delen met de innovatiecommunity tijdens een kennisevent.**

Methodiek

- De methodiek bestaat uit twee delen/bronnen:

    1. Verdiepende analyse op gebruikers van het platform Mastodon in de data van het Nationale Social Media Onderzoek 2023
    2. 12 diepte-interviews met gebruikers van het platform Mastodon

- Per pagina wordt aangegeven wat de bron was.

- Aan de rechterzijde van deze pagina leest u de details ten aanzien van de eerstgenoemde bron/methodiek.

- In de bijlage vindt u een overzicht van de karakteristieken van de respondenten die geïnterviewd zijn. De werving van respondenten verliep deels via een Panelbureau en deels via Mastodon zelf. Newcom deed daar een oproep aan gebruikers om zich aan te melden.

Verantwoording

- Het Nationale Social Media Onderzoek 2023 is een grootschalig onderzoek naar de bekendheid en het gebruik van social media platforms en tevens naar de houding van mensen ten aanzien van social media, in termen van vertrouwen, zorgen en aanbevelingsbereidheid.

- Newcom heeft dit onderzoek in 2023 voor de dertiende keer gehouden.

- De doelgroep betreft Nederlanders van 15 jaar en ouder. De data zijn verzameld onder 7.021 respondenten in januari van 2023.

- In de data van 2023 is vastgesteld dat (afgerond) 2% van deze doelgroep Mastodon gebruikt. Dit komt neer op ca. 286.000 Nederlandse gebruikers.

- In de data van het Nationale Social Media Onderzoek 2023 hebben we n=83 respondenten geïdentificeerd die het platform Mastodon gebruiken. De gehanteerde antwoordcategorie is ‘Ja, gebruik ik op dit moment’.

2. Bekendheid, gebruik en socio-demografisch profiel

Innovatie

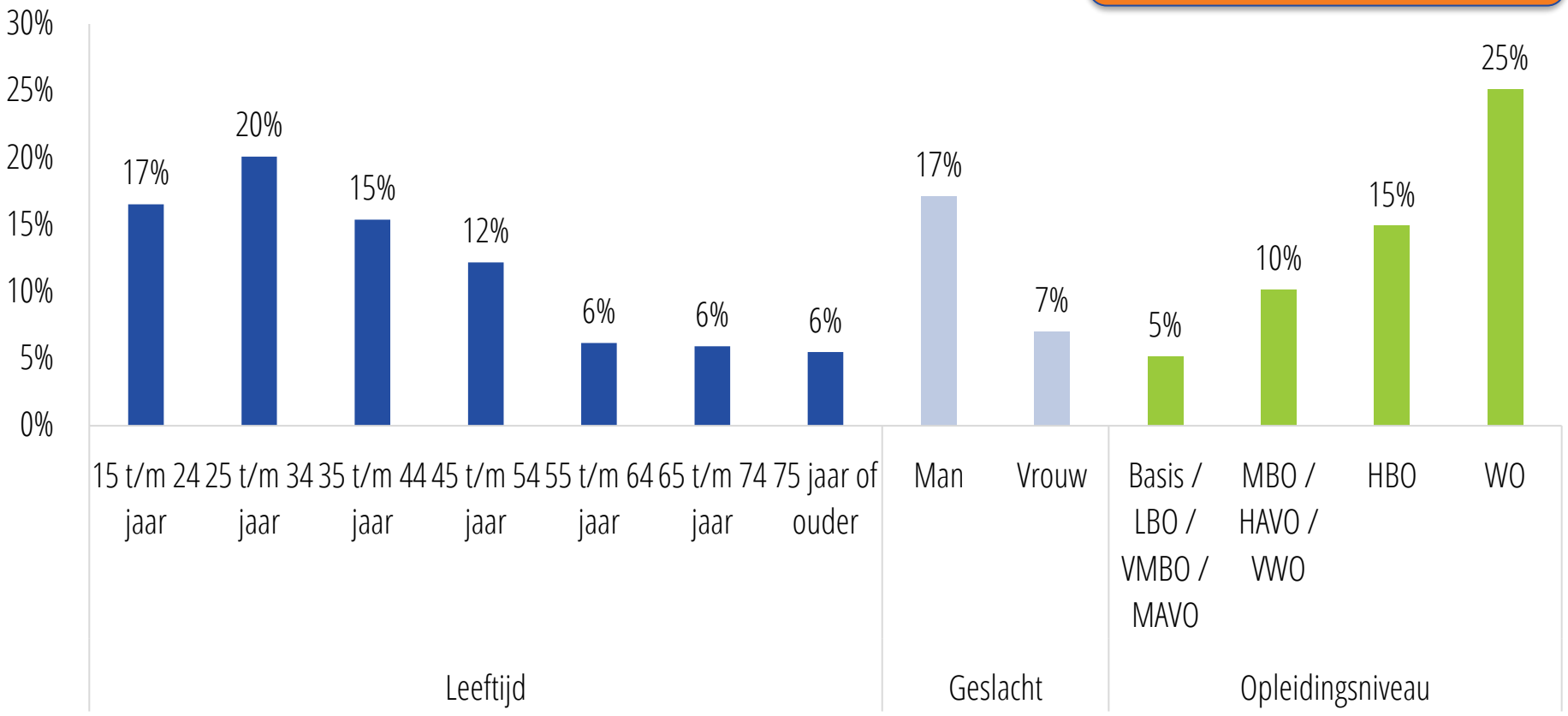
NEWCOM
RESEARCH & CONSULTANCY

1. Mastodon is vooral bekend onder hoogopgeleide mannen en relatief bekend in de branches ICT, consultancy en finance.

Mastodon is vooral bekend onder hoogopgeleide mannen tot 45 jaar.

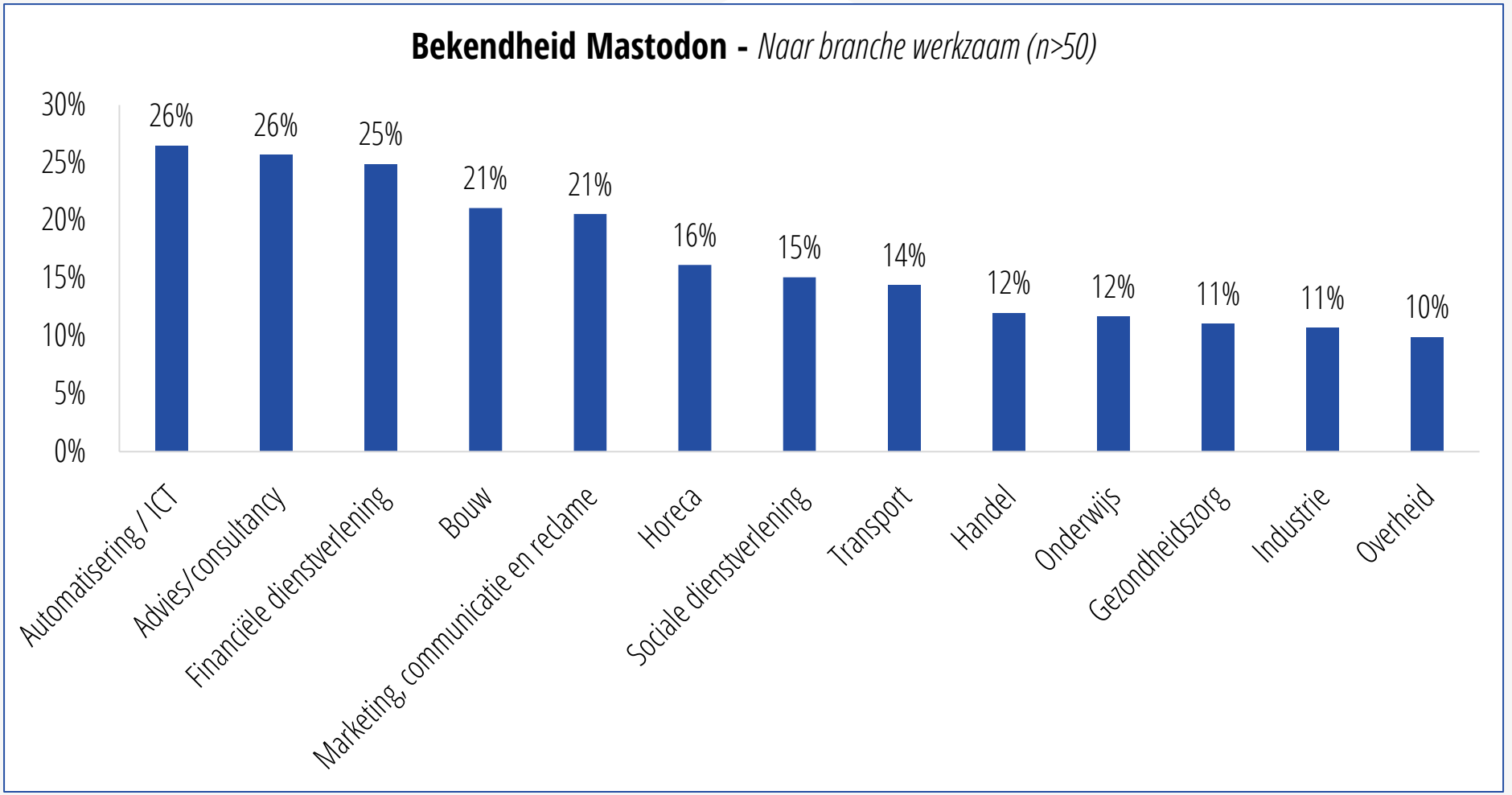
Bekendheid Mastodon - *Naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau*

Gemiddelde bekendheid **12%**

Basis: totale steekproef | Bron: Nationale Social Media Onderzoek 2023

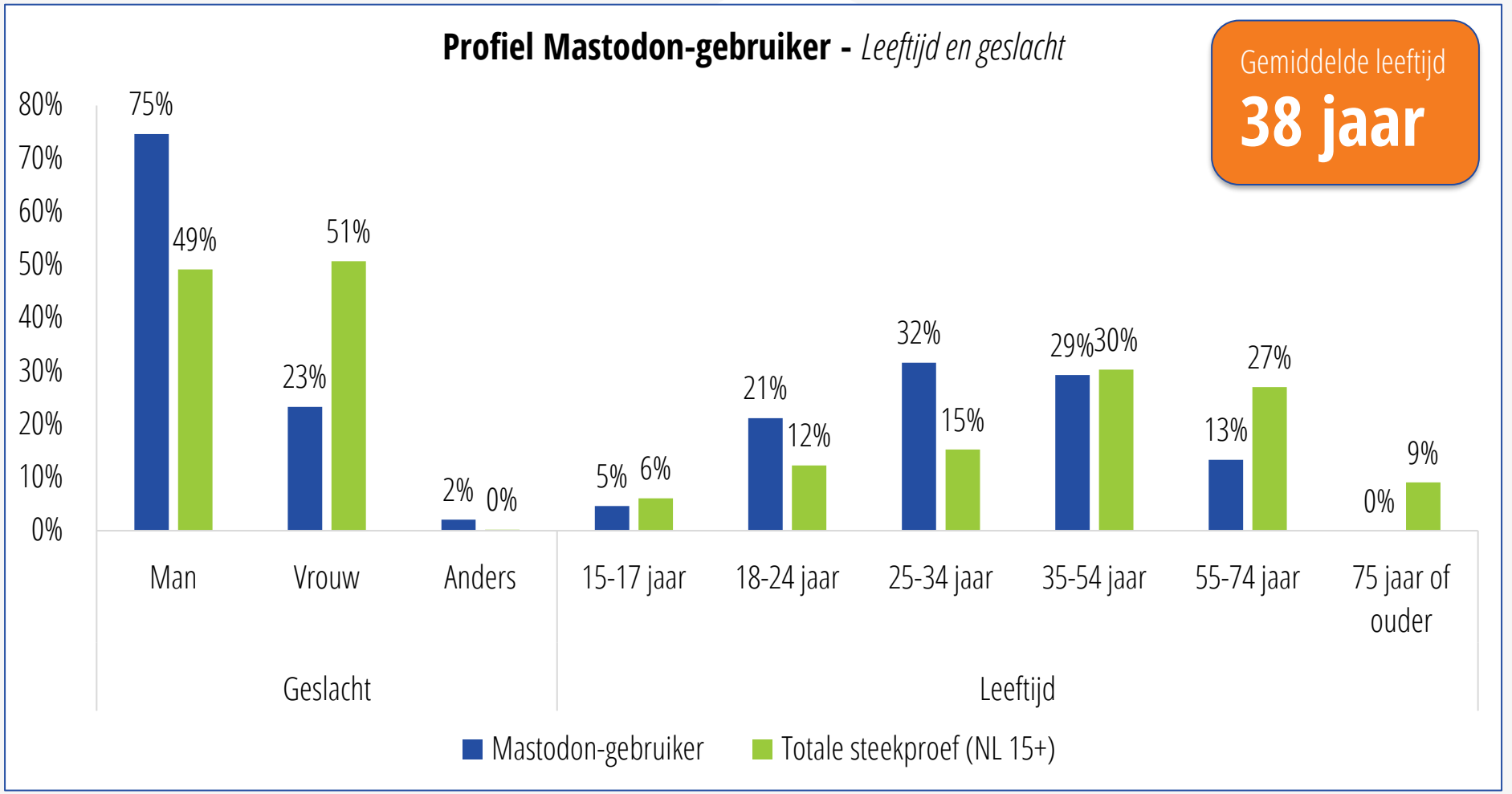
In de branches ICT, consultancy en finance is men het meest bekend met Mastodon.

Basis: werkzame personen | Bron: Nationale Social Media Onderzoek 2023

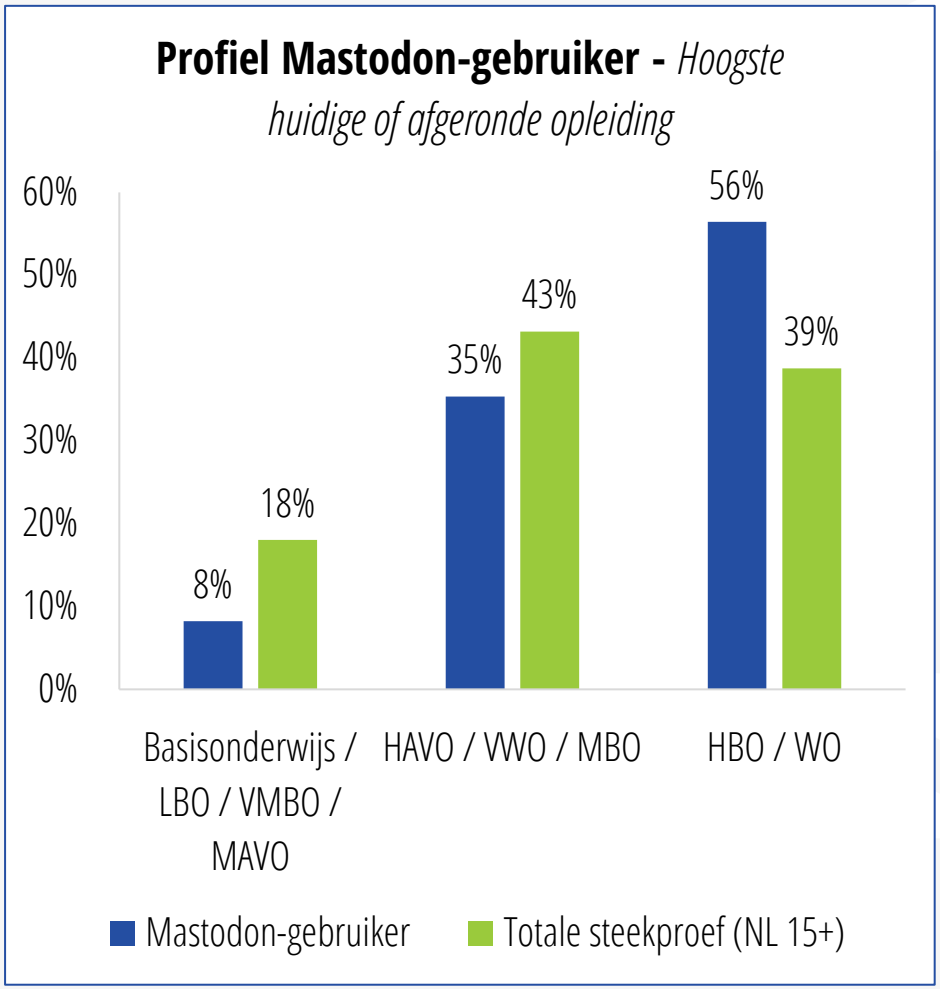
2. De gemiddelde Mastodon-gebruiker is 38 jaar oud, vaak man, relatief hoog opgeleid en woont vaker dan gemiddeld in de vier grote steden.

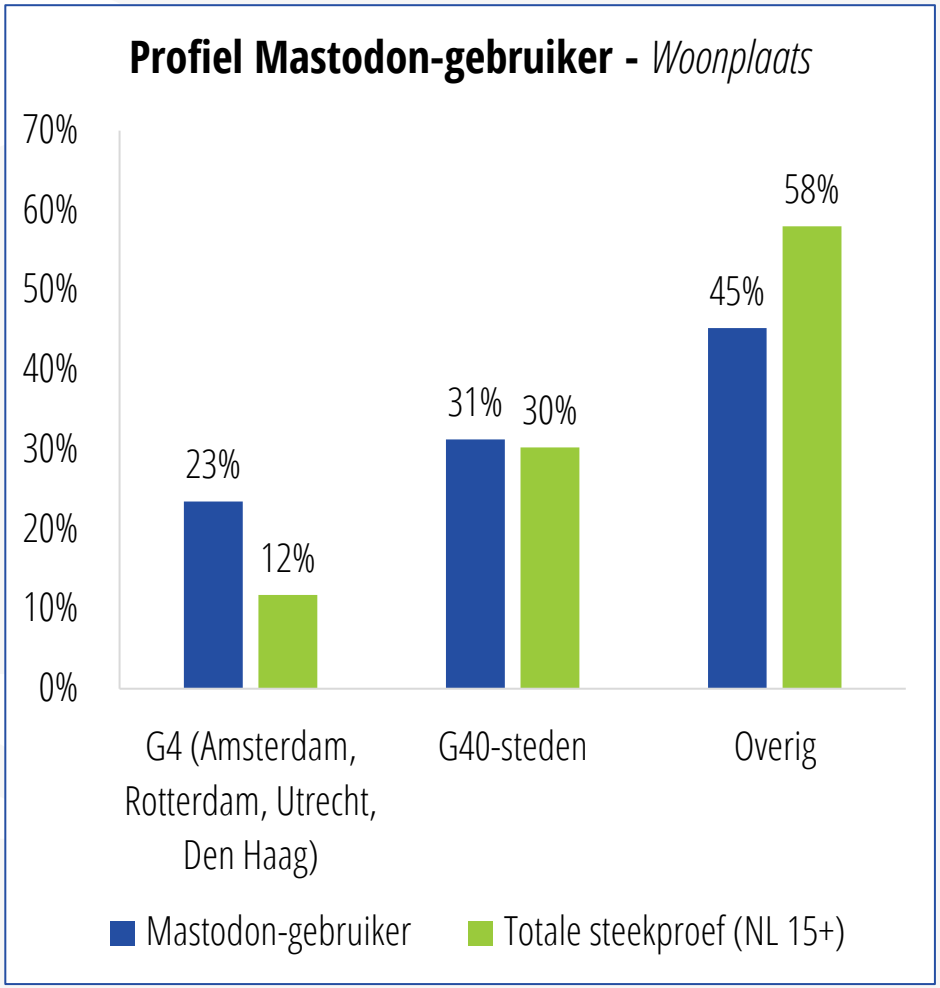
De Mastodon-gebruiker is veelal mannelijk. De grootste groep is twintiger of dertiger.

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: Nationale Social Media Onderzoek 2023

Mastodon-gebruikers zijn relatief hoog opgeleid en wonen twee keer vaker dan gemiddeld in de vier grote steden.

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: Nationale Social Media Onderzoek 2023

3. Motieven, gebruik en beleving

Innovatie

NEWCOM
RESEARCH & CONSULTANCY

3. Veel Mastodon-gebruikers zijn (ex-) Twitteraars die vanwege Musk en/of de negatieve sfeer een alternatief zochten.

De gebruikers die we spraken hebben een duidelijke push ervaren om van Twitter af te stappen en een alternatief te zoeken.

"Op een gegeven moment ging Musk erg raar doen op Twitter. Er kwam een aantal alternatieven voorbij. Een aantal mensen ging naar Mastodon, in ieder geval om ernaast te proberen."

"Ik was eigenlijk toen Musk Twitter overnam gleed ik er een beetje vanaf. Ik vind het op zich wel een fijne bron om snel nieuws te vergaren, maar ik wil er niet meer aan deelnemen. Ik wil het niet meer sponsoren. De manier waarop stond me totaal niet aan. Dus ik ging actief op zoek naar een alternatief."

"Ik denk dat iemand het tegen me zei. Nieuw platform, veiliger dan Twitter. Ik ontdekte wel meteen dat het fijne plek was. Is wel een beetje in golven gegaan. Als Twitter iets vervelends doet, komen er veel mensen naar Mastodon toe. Sinds oktober zijn er veel mensen gebleven."

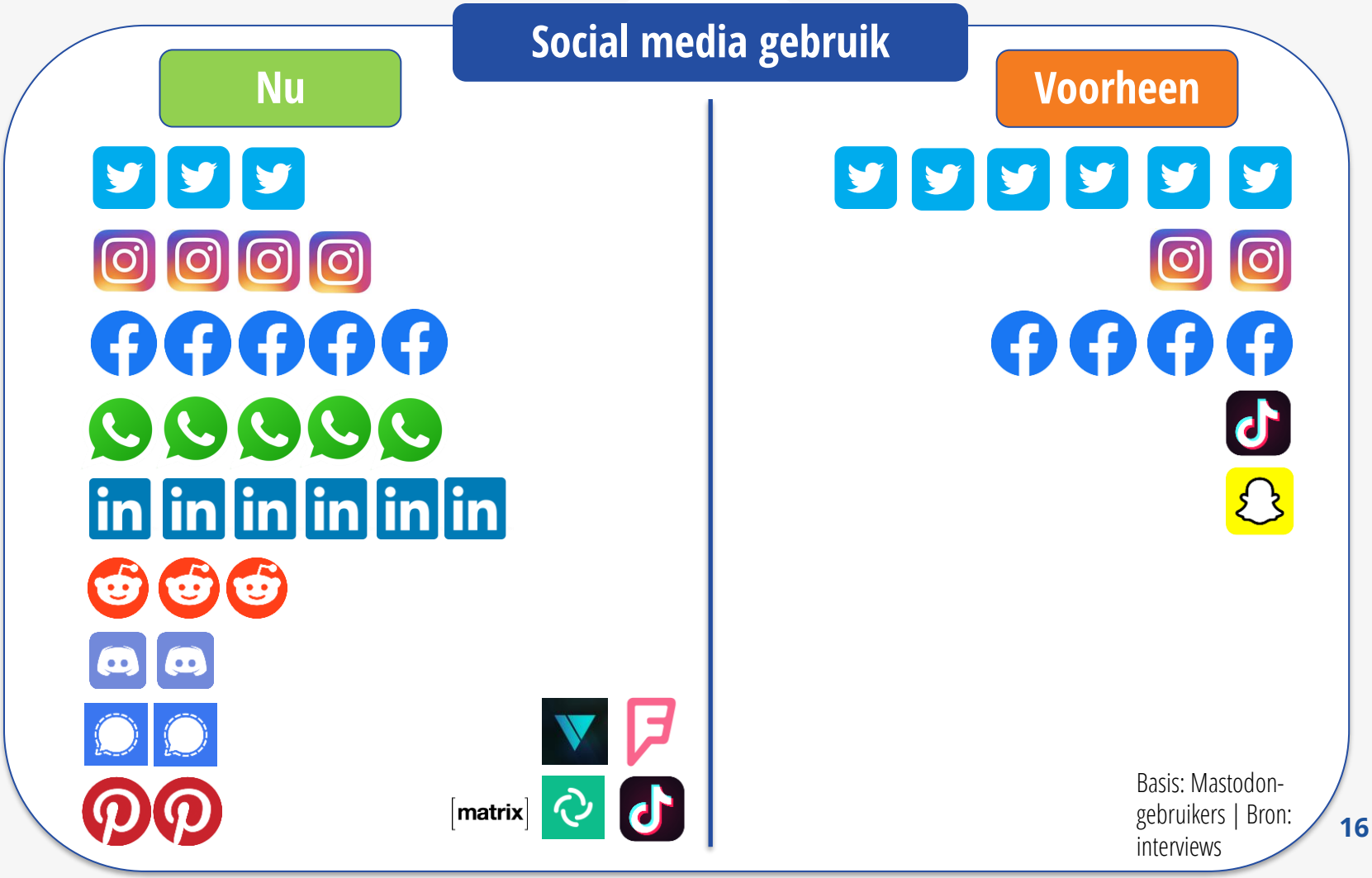
"In de periode dat Musk het ging overnemen. Ik had een tijdje al het gevoel dat het minder werd. Veel reclame op je tijdlijn. Gevoel van: wil ik wel blijven bij zo'n platform. Dat dingen doet waar ik niet achter sta. Ik kende Mastodon al wel. Had er al eerder wel wat gedaan. Ik ben meegegaan in de stroom die toen overstapte."

"Twitter was mijn allerbelangrijkste platform totdat Musk het overnam. Dat was in oktober. Ik zat sinds 2009 op Twitter. Veel mensen ontmoet. Ook in het echt. Social media expert gaan volgen die eigenlijk alle apps uitprobeert en ik was meestal de eerste die hem daarin volgde. 2018 al eens een account aangemaakt op Mastodon. Wist ik niet meer. Maar toen Musk de overname aankondigde nieuw account aangemaakt."

"Was al lange tijd ontevreden over Twitter en kwaliteit van de interactie. Ik zat er al sinds 2007 of zo. Steeds minder leuk. En toen Musk zijn plannen aankondigde, ben ik scherp geweest op wat ze gingen doen. Toen ben ik me gaan oriënteren. En op Twitter zag ik veel cybersecurity mensen die gingen verhuizen. Veel wetenschappers."

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: interviews

De geïnterviewde Mastodon-gebruikers zaten veelal op Twitter, een deel nu nog. LinkedIn wordt veel gebruikt.

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: interviews

3 op de 10 checken nog elke dag Twitter. Men gebruikt Meta-platforms minder dan gemiddeld.

Meest gebruikt	Dagelijks gebruik | Gem. dagelijks Gebruik	Selectieve platforms	Dagelijks gebruik | Gem. dagelijks Gebruik
	Dagelijks gebruik onder **Mastodon-gebruikers**: 53% | Dagelijks gebruik onder **totale groep** NL15+: 75%		30% | 7%
	30% | 7%		15% | 4%
	29% | 46%		13% | 2%
	25% | 24%		11% | 2%
	24% | 33%		10% | 2%

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: Nationale Social Media Onderzoek 2023 |

4. Gebruikers zijn goed geïnformeerd en zich bewust van het specifieke karakter van Mastodon, maar dit vormde voor hen geen primair overstapmotief.

Mastodon-gebruikers zijn deels early adopters en deels goed geïnformeerde volgers.

Early adopters | Zelf uitproberen

"Early adaptor. Hou wel van innovatie, nieuwe richtingen. Als ik kijk naar de geschiedenis als het gaat om gebruik van applicaties en social media, dat ik **altijd wel de eerste** ben die het probeert en ook vaak de eerste die het weer verlaat."

"Early adaptor ben ik wel. Iets nieuws wil ik graag **uitproberen**. Twitter had ik al in 2008. Mastodon sinds 2016/17. Ik ben veel online. Ik ben een nerd, vrees ik."

"Wel één van de eerste die uitproberen. Maar bij sommige dingen kijk ik eerst naar reviews. Dat andere mensen het voor me uitproberen. Soms neem ik het voortouw en schaf ik het zelf aan en ga ik **experimenteren**."

"Jawel. Vaak heb ik het na 2 tellen wel gezien, maar heb er 120 op mijn telefoon staan."

Volgers | Kennis opdoen

"Ik werk aan de beta-science-kant. Internet hier is net zoals ademhalen. Dat gebruik je intensief. Maar ik maak wel keuzes. Ik hoef echt niet alles te kunnen, maar ik wel **bijblijven**."

"Ik ben niet zo'n early adaptor. Ik wacht het een beetje af. Ik **lees er dan wel over**. Ik zorg dat ik een idee heb waar het over gaat. Bv. nu op ChatGPT en Mastodon. Daar heb ik me eerst over geïnformeerd."

"Wel **goed geïnformeerd** over digitale ontwikkelingen. Ik haak snel aan. Als ik kijk naar leeftijdsgenoten ben ik wel wat verder en actiever. Ik heb een puber dus ik volg het ook vanuit die kant. En zelf actief geweest op Twitter vanaf 2007, een beetje in het begin."

"Nee. Grappig. Juist bij Mastodon dacht ik: laat ik eerst een early adopter zijn. Kanalen om je werk aan de man te brengen zijn er nooit genoeg."

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: interviews

Een deel van de gebruikers is bovengemiddeld bezig met data en privacy en neemt ook stappen ter bescherming.

Bewust bezig met data en privacy?

"Ja, ik heb meer dan 10 **extensies** die over **privacy** gaan in Firefox. Dus veel. Als ik Instagram open in mijn browser, dan heb ik een speciale extension die het afschermt. Dus Facebook kan me niet meer volgen via internet. Dat heet **Facebookcontainer**."

"Ja wel bewust. Overal **tweestapsverificatie**. Wat ik zelf kan doen, dat doe ik wel. Ik weet bv. dat TikTok echt niet ok is en er allerlei dingen kunnen gebeuren. Dus in die zin niet, maar ik probeer er wel bewust van te zijn."

"Facebook helemaal **afgeschermd**. Alle advertenties uitgezet. Het is net als met gezond eten. Vaak ga je toch voor de bijl als je in de winkel loopt."

"Ik heb tegenwoordig **DuckDuckGo**. Maar nooit de illusie dat ze je niet kunnen volgen. Zorgt datvoor dat Facebook je minder volgt. **Extensie** op Chrome. Dan kunnen ze je minder tracken."

"Ik heb niet de illusie dat ik enige invloed heb. Ik ben daar **niet zo mee bezig**. De technische kant interesseert me niet. Ik ben wel verontwaardigd als mijn data op straat liggen. Ik doe niet mee aan spelletjes en datafarming en zo. Ik ben toch geen klein kind. Inloggen met je Facebook-account doe ik ook niet. Ik heb vrienden die er meer van weten dan ik. Daardoor hou ik er rekening mee. Of als ik iets verdacht vind."

"**Niet heel erg**. In je achterhoofd weet je het. Je bent het product."

"**Nauwelijks eigenlijk**. Ook geen advertenties blokken. Heb je op Mastodon sowieso niet. En op mijn laptop werk ik met een werk-laptop. Daar is al vrij veel afgeschermd. Dynamisch IP-adres."

"**Nee, geheel niet**. Ook geen adblocker. Vind advertenties soms wel interessant."

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: interviews

Men was wel op de hoogte van het decentrale, algoritmeloze karakter van Mastodon, maar dit vormde geen overstapmotief.

Was men zich bewust van de opzet van Mastodon?

"**Wist ik wel** en vind ik ook wel prettig. Alleen je moet een server kiezen en dat vond ik lastig. Hoe weet je wat bij je past. Ik weet niet of ik in het juiste clubje zit. Maar aan de andere kant: ik kan volgen wie ik wil volgen. Deels mensen die op ook Twitter."

"Was ik **van bewust**. YouTube-filmpjes gekeken over decentrale platforms. Je wordt ook meteen geconfronteerd met het kiezen van een server. Was meteen enthousiast. Persoonlijk en als ICT-er. Ik denk dat het echt een verbetering oplevert voor de maatschappij."

"**Niet van belang**. Heb het geprobeerd en blijven hangen. Inhoud is veel belangrijker. Weinig fake news. Interessante dingen komen langs."

"**Ja, wist ik**. Dat het open source was en er geen organisatie achter zit."

"**Wist ik meteen**. Ik heb me meteen daarin verdiept omdat ik het zo'n goed idee vond. Ik heb ook op heel veel verschillende servers gezeten. Ik zit nu op octodon. Gerund door een transgender vrouw die meedogenloos is met bans. Als je de verkeerde kant op kijkt, dan wordt je eraf gegooid."

"**Jawel. Ik had me er al in verdiept**. Het was al best ingewikkeld in het begin. Met die servers. Dus ik heb daar in verdiept. En ook in de mores. De gebruiken. Dat hielp om op gang te komen."

"**Heb ik wel gelezen**, maar wat het precies inhoudt weet ik niet. Heb ik niet bij stilgestaan."

"**Ja**, die Tweet waarna ik een account heb gemaakt, daar werd het in gezegd. Bij Twitter deed ik vaak wat verrassends, zodat het algoritme in de war raakt."

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: interviews

Het onderscheidende van Mastodon vindt men het algoritme vrije, niet-commerciële karakter, maar ook de sfeer.

Onderscheidend vermogen Mastodon

"Mastodon is begonnen als een soort **veilige** plek voor mensen die weggepest werden bij Twitter. Het is ook zo gebouwd dat het veilig is. Je kunt niet quote-tweeten bv. Vanaf het begin kwamen er dus veel Twitteraars die daar weggepest werden. Dat is geen toeval. Daarnaast gebrek aan **algoritme**."

"Het is wel echt **publiek**. Probeert de Big Tech bedrijven buiten te houden."

"Het **minder commerciële**. Dat het een **verspreid netwerk** is. Dat is ook meteen een nadeel. Het feit dat het niet als verdienmodel gebruikt wordt, maar meer iets wat je als **gemeenschap** bouwt."

"De **sfeer** is er vriendelijker en beschaafder. Mastodon is naar mijn idee minder internationaal."

"Korte berichtjes. Mogelijkheid tot **discussies**; gesprekken zijn het meer; de mensen die er nu zitten, de bubbel die ik nu heb, daar kun je nog gesprekken mee voeren. Zo simpel als het delen van je lunch tot aan politieke meningen. Ik vind het fijn om af en toe te checken. Vind het verfrissend dat er **geen algoritmes** op zitten. Potentie van een **decentrale** app. Zie grote voordelen."

"Minder **advertenties**. Het is interessanter. Minder **onzin**. T is wat serieuzer. Daar lijkt het op. Misschien gaat dat veranderen als er meer mensen op komen."

"Ik lees daar wel dingen over. Ik merk het niet zo. Ik weet het niet. De technische kant is anders. Niet **algoritmegedreven**, maar ik weet niet zo goed wat ik daar van moet vinden."

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: interviews

5. Mastodon is veelal echt een vervanger voor Twitter, zowel qua beleving als qua gebruik, maar het is er een stuk beschaafder.

De respectvolle sfeer en interessante inhoud binden gebruikers aan Mastodon, ondanks het 'kleine kringetje' waar men in zit.

Respectvolle sfeer

"Wat ik aantrekkelijk vind is dat het veel meer voelt als een plek waar je met elkaar **respectvol in gesprek** kunt zijn. En dat vraagt wat van iedereen. Op Twitter was het vooral spuien en likes verzamelen eigenlijk. Als je veel behoefte hebt aan likes en die dopamine-rushes... dan snap ik dat je zoekt naar een ander alternatief. Dan is Mastodon een logische stap."

"Bij Twitter: alleen als je echt de neonazi gaat uithangen word je eruit getrapt. Daarom vind ik het fijn om op een kleine server te zitten met iemand die **modereert** en het begrijpt."

"Ik weet niet of er per se pluspunten zijn. Voor mij is de **sfeer** het grootste pluspunt. Twitter is wat bozig. Dat heb ik nog niet aangetroffen op Mastodon. Mensen gaan met elkaar **in gesprek** en luisteren naar elkaars argumenten."

"Mensen zijn daar veel **beleefder** dan op Twitter. Daar wordt alleen maar geklaagd over TV. Op Mastodon kan er meer een **inhoudelijk gesprek** op gang komen."

Klein kringetje

"Ik mis op Mastodon mijn internationale contacten. Het is voor mij een beetje saai. Ik heb nieuwe volgers, maar die ken ik eigenlijk niet echt. Twitter zoals het vroeger was, was voor mij prima Daar heb ik echt een internationaal netwerk opgebouwd. Ik heb op Mastodon een **heel klein kringetje**. Het ligt soms ook aan op welke server ze zitten. Ik zit geloof ik op social. Ik snap er nog niet zoveel van."

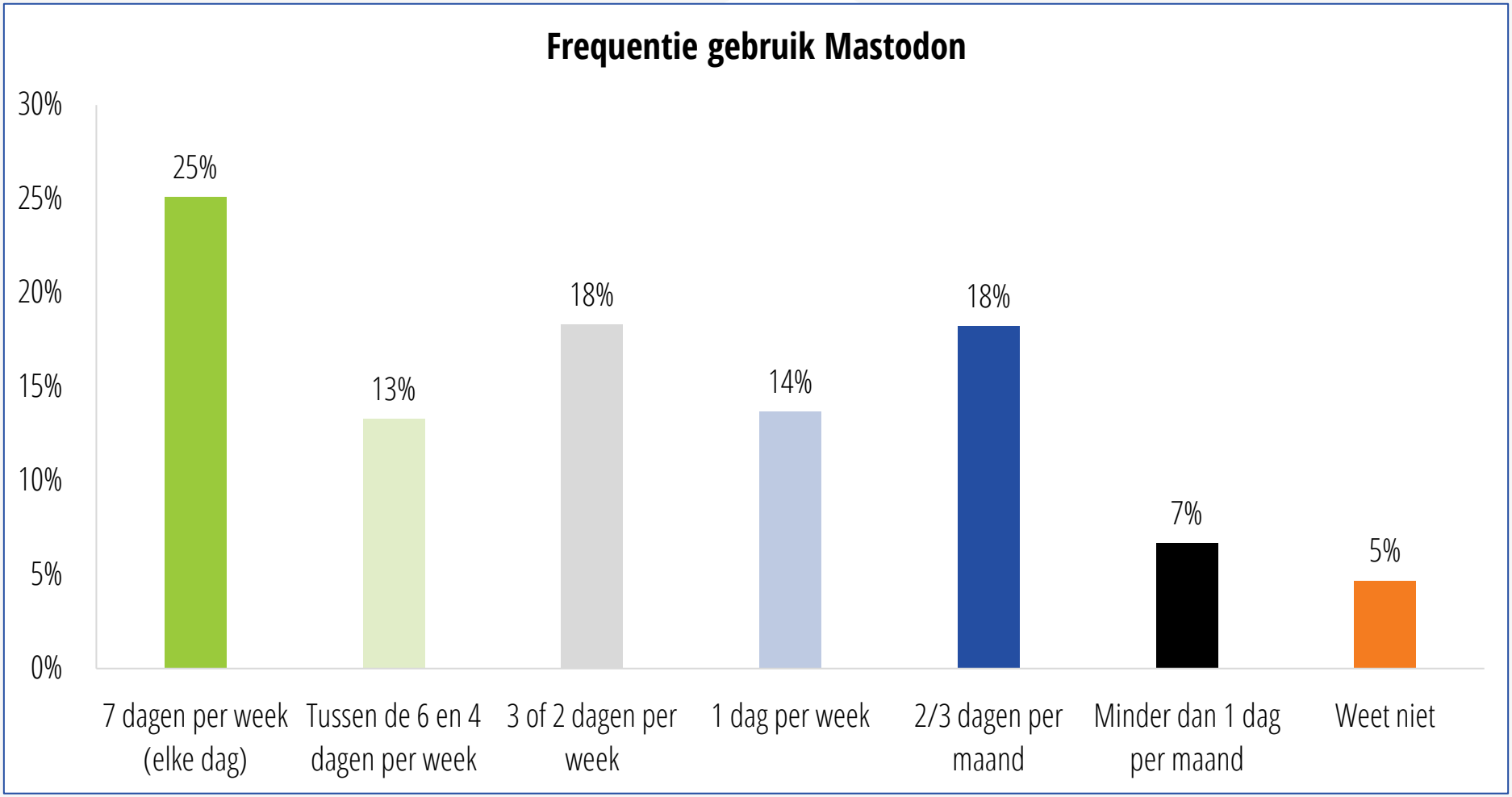
"Wat ik sowieso doe (deed ik op Twitter ook al): bepaalde taalkundige vragen opgooien en kijken wat er op terugkomt. Daar wordt minder snel op gereageerd dan op Twitter, omdat het **kringetje wat kleiner** is. Maar er zijn specifieke mensen waar ik het kan neerleggen."

"Er is wel wat veranderd. Op Twitter had ik op een gegeven moment **1.200** volgers. Op Mastodon heb ik er nu **310** of zo."

"**Niet iets dat veel mensen gebruiken**. Ken maar een paar mensen die het gebruiken."

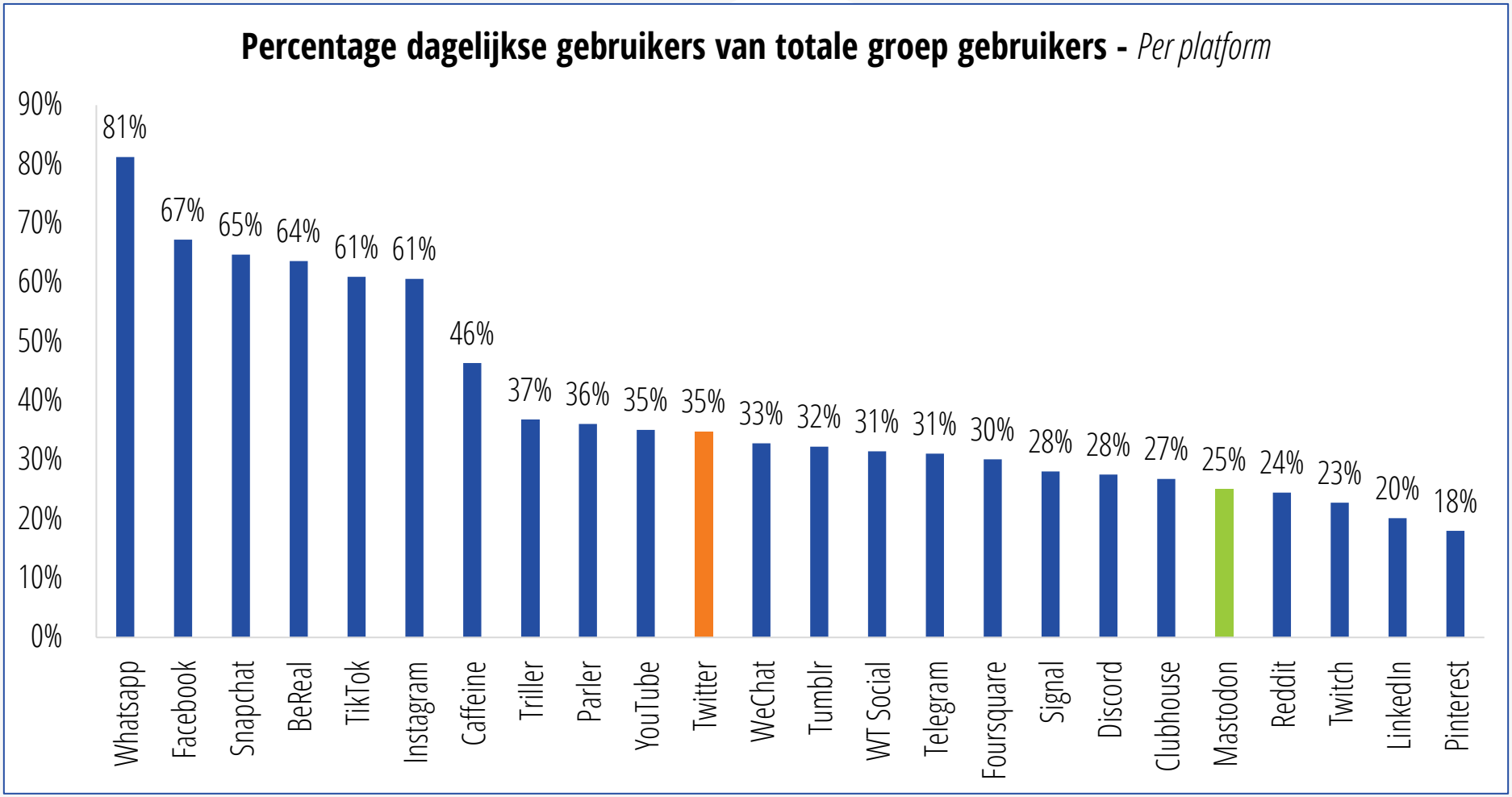
Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: interviews

Een kwart van de Mastodon-gebruikers gebruikt het platform dagelijks.

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: Nationale Social Media Onderzoek 2023

Qua verhouding tussen gebruik en dagelijks gebruik zit Mastodon aan de onderkant van het veld; ruim onder Twitter.

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: Nationale Social Media Onderzoek 2023

Mastodon-gebruikers hebben veelal hun Twitter-gedrag gekopieerd naar Mastodon.

Activiteiten op Mastodon

"**Ongeveer hetzelfde als op Twitter**. Eén groot verschil is dat ik op Twitter veel lijsten had waarin zowel personen als organisaties kon volgen zonder dat ik ze als account hoefde te volgen. Die gebruikte ik als interessante bronnen, daar hoefde ik niet per se interactie mee te hebben."

"Ik gebruik het vooral voor **vermaak**. Twitter gebruikte ik vaak om nieuwe muziek te leren kennen en op de hoogte te blijven van het nieuws. Daar is Mastodon minder geschikt voor. Wel om op de hoogte te blijven van linkse politiek."

"Ik plaats berichten en reageer op mensen die ik **meegenomen heb van Twitter**. En nieuwe mensen kijk ik even aan. Ik ben wel spontaan."

"Varieert een beetje. Wat ik probeer te doen is vragen te stellen en mensen aan het denken te zetten en in gesprek te zijn. **Deed ik Twitter ook altijd**. Beetje kijken of ik contact kan leggen."

"**Eigenlijk gewoon hetzelfde als op Twitter**. Kijken naar nieuwsbronnen. Er zijn bronnen die hun feeds daar hebben. Af en toe wat interactie met andere gebruikers. Vooral voor nieuws. Ook buitenlandse nieuwszenders."

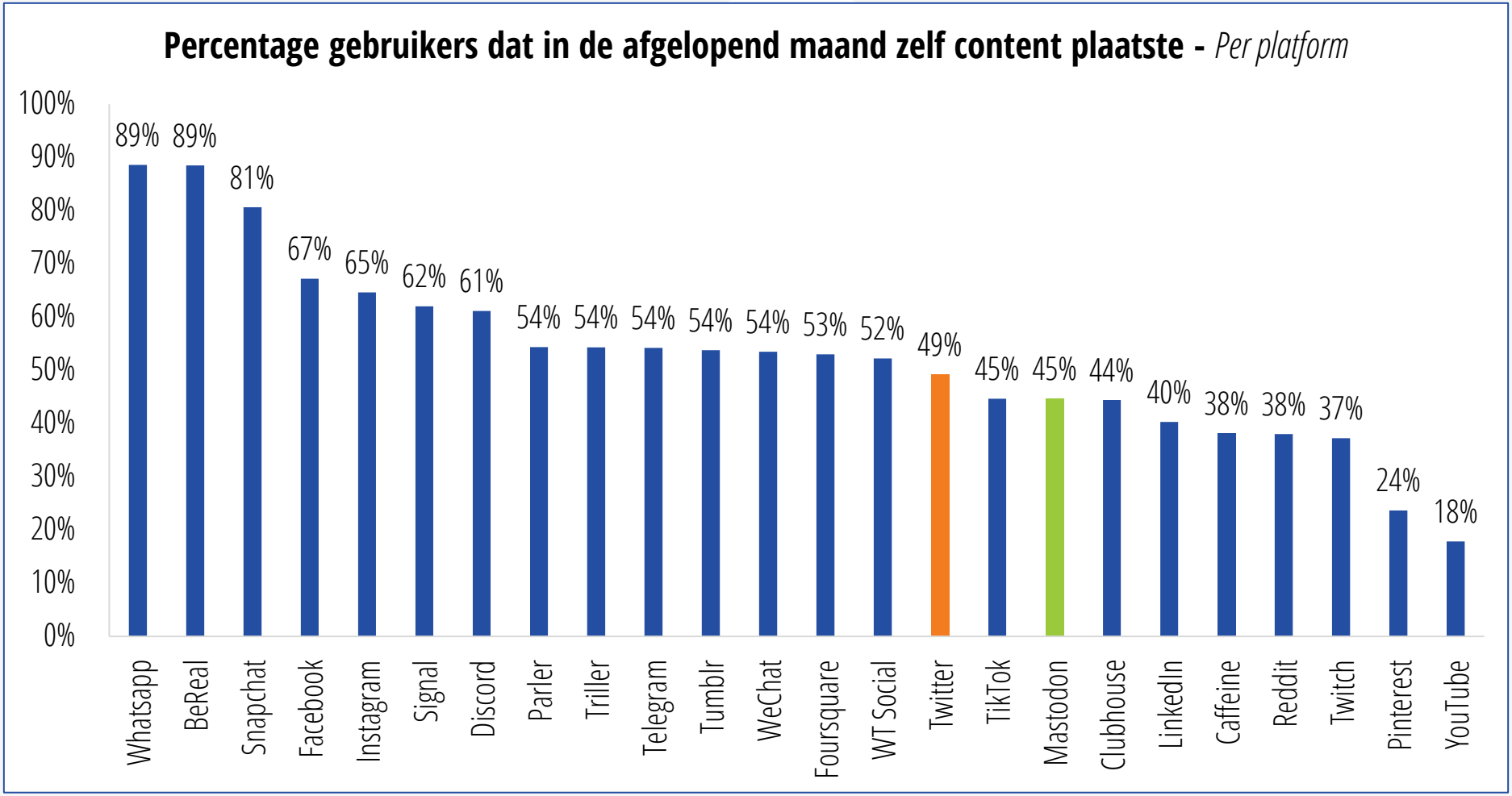
"**Breed**. Op verschillende interessegebieden volg ik mensen. Ik eet zoveel mogelijk veganistisch. Dus ik volg mensen daarover. En op andere gebieden."

"**Kennisdeling**. Ik leer er heel veel. Professionals in een bepaald vakgebied. Kan breed zijn. Bv. iemand die cognitief wetenschapper is. Maar ik volg mensen die werkinhoudelijk delen."

"Ik heb een deel van mijn **oude Twitter-mensen** teruggevonden. Nieuwe mensen gaan volgen. Ik wil eigenlijk een bredere bubbel dan ik had op Twitter. Ik ben daar begonnen met een lokale bubbel en van daaruit andere mensen gaan volgen. Toen had ik het hele politieke spectrum erin."

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: interviews

Gemiddeld genomen is het percentage dat zelf content plaatst vergelijkbaar met Twitter.

Basis: Mastodon-gebruikers | Bron: Nationale Social Media Onderzoek 2023

Innovatie

NEWCOM RESEARCH & CONSULTANCY

6. Gebruikers staan positief tegenover de NPO vanwege het publieke karakter en een mogelijke match op inhoud en politieke kleur.

Het merendeel heeft wel affiniteit met NPO-content.

NPO volgers?

"Bijna niet. Ik haat praatprogramma's en tegenwoordig is het alleen maar praatprogramma's en wedstrijden. Ik ben een Britse TV-kijker. BBC en wat andere kanalen. Ik gebruik Discord om programma's te kijken die niet op de BBC komen. Nederlandse TV is zwaar k** wat mij betreft."

"Ik kijk bijna nooit TV. Veel streaming."

"Heel eerlijk nee. Het spijt me zeer. Ik kijk geen televisie. Af en toe radio in de auto."

"De reisserie van Jelle Brandt Corstius, Ruben Terlouw, Boer Zoekt Vrouw. Maar verder kijk ik weinig TV."

"Tegenlicht, Zembla. De toch wat minder commerciële insteek. De VPRO-kant van het spectrum. NOS. Arjen Lubach, Kruispunt. Kloostergasten. Die vind ik wel interessant om ook online te volgen."

"Avondshow met Arjen Lubach; Nachtdier; Dit was het Nieuws; Floortje op reis; Bed & Breakfast; First Dates; Kiespijn; Nieuwsuur; NOS Journaal; soms wat achtergrondprogramma's. Kijk ik wel eens terug op NPO Start."

"Ja. Luisteren 3FM. Radio 1. TV heel veel programma's. NPO1, 2 en 3. Ik kijk amper journaal en talkshows. Maar wel veel naar onderzoeksjournalistiek en wetenschap. Atlas, Tegenlicht, Klokhuis, Jeugdjournaal, geschiedenisprogramma's. Keuringsdienst van Waarde."

"2DOC; registraties van concerten; top 2000; als ik iets tegenkom online denk ik interessant. Soms kom je ergens een stukje van tegen."

"De laatste tijd wel minder, niet heel bewust. Radio 4 worden we 's ochtends mee wakker. Af en toe Radio 1 voor OVT. Qua TV: redelijk trouwe Journaal-kijkers. VPRO Tegenlicht kijken we graag naar."

Mastodon wordt overwegend gezien als kansrijk platform voor de NPO, mede vanwege de publieke waarde die zij vertegenwoordigt.

Mastodon kansrijk platform voor de NPO?

"**Denk het best.** Zeker goed als ze daar vertegenwoordigd zijn. Ik zie trouwens universiteiten zich ook steeds meer op Mastodon presenteren. Goede zaak."

"Ik denk dat alles **kansrijk** kan zijn, maar dat je er moeite voor moet doen. Het is een groeiend platform. Ik denk dat veel mensen Twitter als een zinkend schip gaan ervaren."

"Als het een platform is dat **vanuit publieke waarde** ontwikkeld wordt, zou er overlap moeten zijn, want de publieke omroep wordt ook vanuit publieke waarde gemaakt. Het type mens op Mastodon is denk ik wel gevoelig voor wat de publieke omroep te bieden heeft."

"Ik **denk van wel**. Er gaan steeds meer mensen op. Ik kom steeds meer mensen tegen. Ik denk dat meer mensen Twitter verlaten."

"Ja, **denk ik wel**. Als ze daar actief gaan worden."

"Ja, dat **denk ik wel**. Ik denk ook dat het goed zou zijn. Ik zou het goed vinden als alle omroepen zouden verhuizen naar Mastodon. Dus niet alleen een tentje opzetten als een soort van reserve, maar echt verkassen. Musk is aan het morrelen aan de persvrijheid. Door daar te blijven als nieuwsmedium, ben je dat aan het voeden en ondermijn je je positie."

"Als het goed is, is de NPO er **voor alle Nederlanders**. Dus dan horen ze hier ook te zijn."

"**Denk ik wel**. Dat zit hem voor een deel in het feit dat als je kijkt op Twitter, daar zit vrij veel anti-publieke omroep-sentiment. Het publiek op Mastodon heeft denk ik ook een andere houding ten opzichte van publieke omroep. Het zou best kunnen dat de doelgroep van NPO meer op Mastodon aanwezig is."

"Het Mastodon-publiek is redelijk links, dus daar zie ik wel een **match**."

De match met de NPO zit niet in ‘de massa bereiken’, maar vooral in inhoud, interactie en idealistisch karakter/politieke kleur.

Match tussen NPO en Mastodon

“Ik denk van wel. Wat ze nu ook doen op Twitter en op YouTube, kunnen ze op Mastodon ook prima doen. Kunnen ze gewoon kopiëren. Zijn nu vooral nog mensen die weten hoe het werkt.”

“'Ja, discussiëren wat je gezien hebt. Sommige mensen willen weten of ze een bepaalde serie of aflevering moeten kijken.”

“Je ziet in de publieke sector dat mensen niet primair voor het geld hun werk doen. **Progressieve links mensen** die meer bezig zijn met milieu, klimaat etc. Dat versterken vanuit de NPO, dat is denk ik wel een match. Maar je ziet bij de NPO ook omroepen die aan de andere kant van het spectrum zitten.”

“'Tegenlicht uiteraard. VPRO is een omroep die ik erg vind passen. De meet-ups die ze doen. Deel uitmaken van Public spaces. Ik zie hen als een voorloper.”

“Het Mastodon-publiek is **redelijk links**, dus daar zie ik wel een match.”

“Qua publiek wel. Maar niet qua massa. Ik denk dat Mastodon-gebruikers meer dan gemiddeld affiniteit hebben met publieke omroep. Ook al is het **bereik beperkt**.”

“Ik denk niet dat je er **14 miljoen Nederlanders** zou bereiken.”

“Ja 100%. De programma's die ik kijk. Zoals Atlas, goed uitgelegd met behulp van wetenschap. Probleem is alleen dat er weinig mensen zijn; dat je **geen bereik** hebt.”

“Dat zag je op Twitter wel gebeuren. Tegenlicht meetups werven. Maar ook Boer Zoekt Vrouw, met elkaar delen en commentaar geven. Of voetbalwedstrijden of Eurovisie songfestival. Als je meer mainstream wordt op Mastodon, zou je dat kunnen stimuleren. Dat je meer mensen erheen trekt. Ik denk dat het nu vooral een **inhoudelijk** platform is met mensen die **progressief** zijn en het graag over de inhoud hebben.”

5. Hoofdlijnen

Innovatie

NEWCOM
RESEARCH & CONSULTANCY

De hoofdlijnen

1. Mastodon is vooral bekend onder hoogopgeleide mannen en relatief bekend in de branches ICT, consultancy en finance.

2. De gemiddelde Mastodon-gebruiker is 38 jaar oud, vaak man, relatief hoog opgeleid en woont vaker dan gemiddeld in de vier grote steden.

3. Veel Mastodon-gebruikers zijn (ex-) Twitteraars die vanwege Musk en/of de negatieve sfeer een alternatief zochten.

4. Gebruikers zijn goed geïnformeerd en zich bewust van het specifieke karakter van Mastodon, maar dit vormde voor hen geen primair overstapmotief.

5. Mastodon is veelal echt een vervanger voor Twitter, zowel qua beleving als qua gebruik, maar het is er een stuk beschaafder.

6. Gebruikers staan positief tegenover de NPO vanwege het publieke karakter en een mogelijke match op inhoud en politieke kleur.

Meer informatie? Neem contact met ons op!

Newcom Research & Consultancy B.V.

drs. Neil van der Veer | drs. Hans Hoekstra

www.newcom.nl | service@newcom.nl

Vestiging Amsterdam

Herengracht 564

1017 CH Amsterdam

Vestiging Enschede

Hengelosestraat 221

7521 AC Enschede

T: 088 – 7704 600

- Wij geloven dat succesvolle organisaties in nauw contact staan met hun doelgroep. Dit betekent dat succesvolle organisaties de doelgroep écht kennen en begrijpen. Alleen dan zijn organisaties in staat de beste klantervaring te geven.

- www.exploratio.nl is een label van Newcom.

NEWCOM
RESEARCH & CONSULTANCY

EXPLORATIO

- Newcom Research & Consultancy is een onafhankelijk bureau dat organisaties met full-service marktonderzoek inzicht geeft in hoe zij optimaal kunnen aansluiten bij de wensen van de doelgroep. Denk aan het testen van concepten, onderzoek naar de behoeften en tevredenheid van klanten en imago onderzoek.
- Newcom werkt vanuit kantoren in Enschede en Amsterdam.
- Newcom is aangesloten bij de MarktOnderzoekAssociatie (MOA), bestempeld als een Fair Data Company en bovendien is Newcom, NEN-ISO 9001 en ISO27001 gecertificeerd.

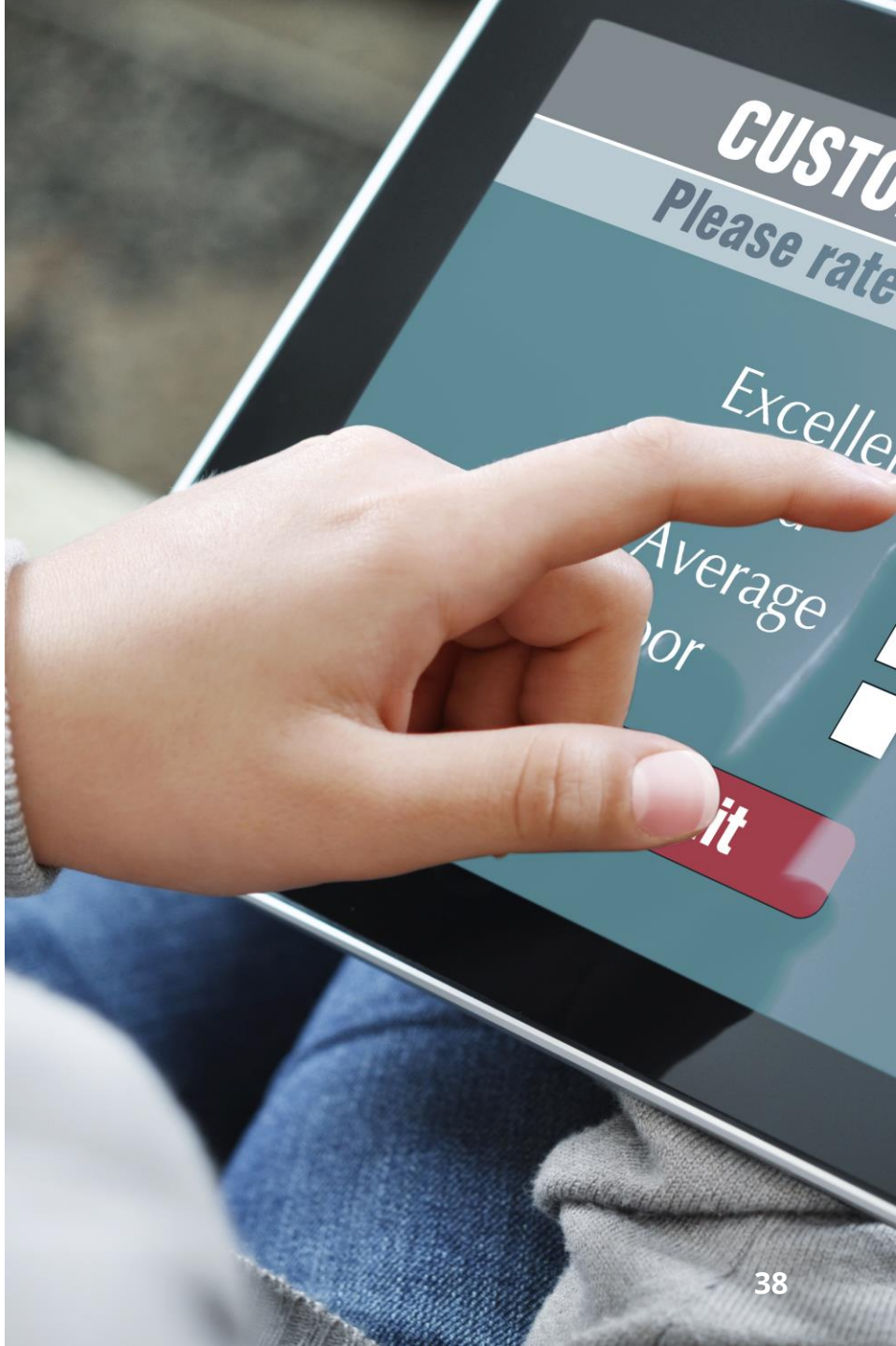
Fair Data™ Powered by MOA

DigiTrust ISO 27001 MGMT. SYS. RvA C 618

ISO 9001:2015

* *De certificering van ISO272001 is geregistreerd onder nummer 1281702 en met de scope 'Het leveren, ontwikkelen en de support van de SAAS-oplossingen onderzoekstool.nl en explora-zorg.nl en het uitvoeren van klant- en marktonderzoek.*

NEWCOM RESEARCH & CONSULTANCY

6. Bijlagen

Innovatie

NEWCOM
RESEARCH & CONSULTANCY

Kenmerken respondenten interviews

Kenmerken respondenten interviews

Geslacht	*Leeftijd*	*Beroep*
Vrouw	59	Management assistant
Vrouw	48	Beleidsadviseur
Man	41	Manager contactcenter
Man	40	Docent geschiedenis
Man	45	Softwareconsultant/docent
Vrouw	-	Onderwijsadviseur
Vrouw	29	Student programmeren
Man	50	Beleidsadviseur
Man	53	Programmamanager
Man	71	Docent notarieel recht
Vrouw	57	Zangpedagoge / tuinverzorger
Man	45	Veterinair patholoog

Gebruiksbeleving

De gebruiksbeleving is overwegend positief....

Gebruiksbeleving Mastodon

"**Bevalt goed**. Makkelijk. Als je er eenmaal op zit. En accounts heb je vrij snel gevonden."

"Ik gebruik het vooral op mijn telefoon. Alleen maar. Dus in het begin was het uitzoeken welke app werkt fijn en kan ik alles meedoen wat ik wil en daar heb ik wel mijn weg in gevonden. Daar ben ik wel tevreden over. In het begin wat vertraging en storing."

"App **loopt nooit vast**."

Gemiddeld rapportcijfer
7,8

"**Zeer prettig**. Ik heb Facebook in 2016 opgezegd en kom er nu af en toe nog. Dan merk je dat het een krankzinnige site is. Helemaal bedacht om zo lang mogelijk op de site te blijven. Elke keer als je kijkt zie je weer wat anders. Totale shit. Mastodon is niet commercieel dus niemand heeft er belang bij om op zo'n manier te werken. Dat merk je gewoon."

"**Prettig platform**. Je moet je wel realiseren: het bestaat nu 6 of 7 jaar. Dus al een tijdje. En volgens mij pas sinds vorig jaar april en oktober is het flink gaan groeien qua gebruikers. En het is een Twitter-kopie waarbij de maker bewust een aantal Twitter-dingen niet overgenomen. Het algoritme. Dus je hebt een kale plek waar dingen anders gaan dan op Twitter. Geeft ook wel weer een bepaalde rust. Je kunt ook niet alles lezen. Ik vind het heel fijn om te weten: er wordt niets voor mij verborgen. Dat is echt top."

… maar er is ruimte voor verbetering als het gaat om server kiezen, zoekfunctionaliteit, meldingen en drukte.

Gebruiksbeleving Mastodon

"Duidelijk maken welke server je moet kiezen. Wat de inhoud van die **servers** is. Daar moet je een lijstje van hebben."

"Dialoog is deels nog incompleet. Door het gebruik van **verschillende servers**. Mensen denken dat er **weinig leven** is."

"Veel stappen in zetten **gebruiksvriendelijkheid**. Het kunnen zoeken. **Lege kroeg gevoel**. Er zijn blijkbaar applicaties om gifjes te delen, maar dat is vrij omslachtig. Dan is de lol er wat vanaf. Gezelligheidsfactor ontbreekt."

"Maar een nadeel zou kunnen zijn: ik gebruikte Twitter (50.000 Tweets) en **zocht** op het onderwerp. Dan vinkte ik aan 'wie heeft er getweet in'. Ik gebruikte het als een kennisbank. Op Mastodon gaat dat anders, maar het hele systeem is anders. Niet alle data zijn met elkaar verbonden."

"Dat je **niet alles krijgt voorgeschoteld**. Je moet zelf op zoek gaan naar gebruikers en bronnen om er voldoening uit te halen. Je krijgt niets cadeau."

"Ik zie steeds **meldingen**. Dan staat er een getal bij. Dan ga ik kijken. Mensen die mij volgen of mij gefavoriet hebben. En een uur later heb ik weer tig meldingen. Dat zijn dan allemaal dezelfde meldingen. Dat is vervelend. Dat werkt niet goed."

"Dat je dus **niet alle berichten** ziet. Door de federatieve opzet. En search is nog een discussieonderwerp. De **zoekfunctionaliteiten** zijn beperkt."

"Dat er **verschillende servers** zijn is voor andere mensen onoverzichtelijk. Ik zit feitelijk niet eens op Mastodon. Mijn server draait op iets anders. Mastodon bestaat eigenlijk helemaal niet. Dus ja, het zou overzichtelijker kunnen, maar ik zie niet in hoe dat zou kunnen. Die hoge drempel is zo gek nog niet."

"Die structuur met die **servers** vind ik af en toe wat lastig. Toen Musk ging sodemieteren gingen er heel veel mensen in één keer om. Toen was het alle hens aan dek."

Verwachtingen ten aanzien van federatieve platforms

De verwachting is niet dat het Mastodon-model op korte termijn leidend gaat zijn. Het blijft vooralsnog een niche, verwacht men.

Is decentraal het model voor de toekomst?

"Moeilijke vraag. Los van wat ik wil, denk ik dat er echt een drempel is voor mensen. Aangezien het **niet commercieel** is, zal die drempel niet veel lager worden. Het zal nog wel even duren voordat het net zo groot wordt als Facebook. Ik vind dat niet zo heel erg. Ik vind het nu al een beetje druk worden. Content warnings worden minder goed nageleefd. Waarom moet alles ook altijd groot worden?"

"Vind ik lastig in te schatten. Je ziet wel dat het in een behoefte voorziet. Mensen kunnen hun verhaal kwijt. Iedereen heeft een ander doel en daar voorziet het in. Daardoor levert het ook heel veel op, ook persoonlijk. Contacten, vrienden, relaties. Dus het zou mooi zijn als we het vanuit de publieke regie dit kunnen ontwikkelen. De vraag is alleen of dat kan. **Big Tech heeft er een belang** bij en steekt er veel geld in. Als het publiek is, is het **afhankelijk van de goede wil van burgers**."

"Nu is het **afhankelijk van de goede wil van mensen** die zo'n server beheren. Als die er mee stopt, houdt het op."

"Je ziet wel dat het platform aardig is gegroeid. Ik denk niet dat het een 1-op-1 vervanging gaat worden. Het is lastig. De servers worden beheerd door individuen die afhankelijk zijn van giften en sponsoring. Het is geen **verdienmodel** natuurlijk. Twitter is dat wel. Dus ik weet niet of het interessant is voor iedereen. Wel voor overheidsinstanties. Die kunnen hun eigen servers beheren."

"Ik zie dat er ideeën over zijn bij overheden. Ik vind dat we daar als maatschappij naartoe moeten. Maar het is supermoeilijk te realiseren. **We zitten in de tang** bij Meta, Google, Twitter. We zien het niet of negeren het. Maar uiteindelijk wil je social media in eigen handen hebben, zeker in Europa. Je wilt niet **afhankelijk zijn van algoritmes** van Facebook. Twitter is schandalig. Instagram is irritant. "

"**Twitter moet omvallen** of mensen moeten er een hele sterke afkeer van krijgen. Voor veel mensen is nu de stap nog te groot om het los te laten."

Een bijkomende factor is dat veel mensen zich nog niet bewust zijn van nadelen het centrale (commerciële) model.

Behoefte aan een 'eerlijker' internet

"Heel veel mensen hebben het **nog niet half in de gaten** hoe oneerlijk het zit. Veel mensen doorzien dat nog niet. Hebben niet door hoe een algoritme werkt. Mijn zus is wat minder computervaardig dan ik. Die zei: je hebt al zolang niet gepost. Ik zeg: dat jij het niet ziet, betekent niet dat er niet gepost is. Het verschijnt alleen niet in jouw tijdlijn."

"Goede vraag. **Als je ze ermee confronteert** wel. Privacy is wel een onderwerp. Er zijn ook heel veel mensen die zeggen: niks te verbergen. Maar misschien vinden ze het toch niet zo belangrijk."

"Utopie. Misleidende informatie wordt geweerd. Dat kun je zelf ook een heel deel doen. Ik ben niet gek. Ik laat me niet beïnvloeden. Maar vooral belangrijk voor de mensen die **het niet door hebben**."

"Het vroegere internet was vanuit universiteiten. Ik denk dat het zonder overheid kan, maar de commercie heeft gewoon het internet gekaapt."

"Ik denk dat die behoefte **nog niet zo expliciet** is. Iedereen zoekt zijn eigen weg op internet en heeft zijn eigen netwerkjes. Bij veel mensen is er nog niet het besef wat de impact is van het feit dat je het product bent, behalve wat ergernis aan reclames. Mensen gebruiken het onbewust. Bij de gemiddelde mens is het motief of je ergens voor- of nadelen bij ervaart."

"Op een schaal van vijf geef ik hem een vier. Mensen hebben het wel, **bewust of onbewust**."